

NPO DETAILANALYSE

2025-09-18_POW_05878125

Uitzending: NPO-Sending | 2025-09-18 | Geanalyseerd op: 2026-05-22 21:34

Version 3.0-detail | Universal 3.0-detail | Konverter 3.4 (2026-05-20) | Maatstaf: Mediawet 2008 Art. 2.1

TOTAALSCORE

3.9/10

Lichte onevenwichtigheid

0 = evenwichtig, 10 = sterk eenzijdig/manipulatief

POLITIEK SPECTRUM

Classificatie op basis van Chapel Hill Expert Survey (CHES) 2024

De Chapel Hill Expert Survey (CHES 2024) is een academische enquête onder 609 politicologen in 31 landen. Elke partij wordt beoordeeld op een schaal van 0 (extreem-links) tot 10 (extreem-rechts).

Partij	SP	GL-PvdA	PvdD	D66	CDA	NSC	CU	VVD	BBB	SGP	PVV	FvD
CHES	1.10	2.40	2.50	4.80	5.50	5.80	6.00	7.00	7.50	7.80	9.20	9.50
Spectrum	<i>Links</i>	<i>Links</i>	<i>Links</i>	<i>Links</i>	<i>Midden</i>	<i>Midden</i>	<i>Rechts</i>	<i>Rechts</i>	<i>Rechts</i>	<i>Rechts</i>	<i>Rechts</i>	<i>Rechts</i>

De totale tendens wordt weergegeven op een 0–10-schaal (0 = sterk links-bevoordelend, 5 = evenwichtig, 10 = sterk rechts-bevoordelend). De berekening is gebaseerd op het verschil in gemiddelde bevoordeling van linkse vs. rechtse partijen (groepering volgens CHES 2024).

TENDENS (L – R)

4.5 / 10

Evenwichtig

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

← Links

Rechts →

Bron: Chapel Hill Expert Survey 2024 — chesdata.eu | [Jolly et al., Electoral Studies, 2022](https://doi.org/10.1017/XES.2022.1) | Drempelwaarden: [Pew Research Center](https://www.pewresearch.org/)

Dit gedeelte biedt politieke context en telt niet mee voor de totaalscore.

POLITIEK LANDSCHAP

Het kabinet-Schoof (sinds juli 2024) is een extraparlamenteair kabinet bestaande uit PVV, VVD, NSC en BBB. Premier Schoof is partijloos. De grootste oppositiepartijen zijn GL-PvdA (25 zetels), D66 (9 zetels), SP (5 zetels), CDA (5 zetels) en PvdD (3 zetels). PVV is met 37 zetels de grootste regeringspartij.

Partij	CHES L-R	Zetels	Regering/Oppositie	Kernpositie
SP	1.1	5	Oppositie	Sociaaleconomisch links, anti-markt
GL-PvdA	2.4	25	Oppositie (grootste)	Klimaat, human asiel, eerlijk delen
PvdD	2.5	3	Oppositie	Dierenrechten, klimaat
D66	4.8	9	Oppositie	Pro-EU, liberaal-progressief
CDA	5.5	5	Oppositie	Christendemocratisch, midden
NSC	5.8	20	Regering	Bestaanszekerheid, rechtsstaat
CU	6.0	3	Oppositie	Christelijk-sociaal
VVD	7.0	24	Regering	Vrije markt, liberaal-rechts
BBB	7.5	7	Regering	Agrarisch-populistisch
SGP	7.8	3	Oppositie	Reformatorisch, rechts
PVV	9.2	37	Regering (grootste)	Anti-islam, asielstop, anti-elite
FvD	9.5	3	Oppositie	Extreemrechts, soevereiniteit

De belangrijkste politieke conflictlijn betreft migratie en asielbeleid, waarbij de coalitie een harde aanpak voorstaat en de oppositie pleit voor een humaner beleid. Een tweede spanningslijn betreft de rechtsstaat: oppositiepartijen verwijten Wilders ongrondwettelijke uitspraken te doen, terwijl de premier zich niet expliciet distantieert. Ten derde speelt de sociaaleconomische tegenstelling rond koopkracht, bezuinigingen en vermogensverdeling. Tot slot is er spanning rond de rol van de publieke omroep en mediavrijheid, mede in de context van internationale ontwikkelingen rond persvrijheid.

De Nederlandse publieke omroep (NPO) opereert onder de Mediawet 2008, die pluriforme, evenwichtige en onafhankelijke berichtgeving vereist (Art. 2.1). Het NPO-systeem is gefragmenteerd: omroepverenigingen zoals BNNVARA, KRO-NCRV en AVROTROS hebben eigen redactionele verantwoordelijkheid. PVV heeft de NPO herhaaldelijk bekritiseerd als "linkse omroep", wat de institutionele spanning tussen de grootste regeringspartij en de publieke omroep illustreert.

HOOFDSTUK 1 — PARTIJPOLITIEKE BIAS

Beoordeling per partij

Partij	Score (-5..+5)	Uitzendingweergave vs. Partijprogrammapositie
VVD	0	Niet inhoudelijk aan bod gekomen; geen programmapositie weergegeven of vervormd
PVV	-2	02:53 "We raken ons land kwijt aan criminelen, aan allochtonen..." — Partijpositie: asielstop, de-islamisering — Citaat correct weergegeven maar gecontextualiseerd als tegenstelling tot "compromispolitiek"; de positieve beleidsinhoud (koopkracht, AOW) ontbreekt volledig — gedeeltelijk vervormd door selectieve weergave
GL-PvdA	+1	03:29 "maar volgens oppositiepartijen moet de premier zich dan wel uitspreken tegen ongrondwettelijke uitspraken" — Partijpositie: rechtsstaat, human asiel — correct weergegeven als rechtsstaatverdediger, maar zonder inhoudelijke verdieping — aangeduid maar onvolledig
NSC	0	Niet inhoudelijk aan bod gekomen als partij
D66	0	Niet inhoudelijk aan bod gekomen als partij
BBB	0	Niet inhoudelijk aan bod gekomen als partij
CDA	0	Niet inhoudelijk aan bod gekomen als partij
SP	0	Niet inhoudelijk aan bod gekomen als partij

Score-toelichting:

+5 = Partijposities correct en volledig weergegeven

0 = Partij/thema niet in uitzending

-5 = Partijposities actief vervormd of onjuist weergegeven

Samenvatting Partijbias

- Meest nauwkeurige weergave: GL-PvdA, Score +1
- Sterkste vertekening: PVV, Score -2
- Gemiddelde afwijking van 0: 0.4
- Conclusie: De uitzending behandelt slechts één politiek segment inhoudelijk: de Algemene Politieke Beschouwingen. Daarbinnen wordt PVV uitsluitend geciteerd via de meest polariserende uitspraak van Wilders (02:53), zonder vermelding van de sociaaleconomische programmapunten (koopkracht, AOW-leeftijd verlagen, eigen risico afschaffen). De oppositie wordt functioneel gepositioneerd als rechtsstaatverdediger. De meeste partijen komen helemaal niet aan bod, wat de partijpolitieke analyse beperkt van omvang maar niet van betekenis.

Links-Rechts-Algehele Tendens

TENDENTIESCORE: +0.8

INDELING: Licht links-begunstigend

Motivering: De uitzending plaatst Wilders' uitspraken over "allochtonen" en "criminelen" prominent als polariserend element (02:53), terwijl de oppositie wordt gepositioneerd als verdediger van de rechtsstaat (03:29–04:13). Het item

Voorzitter: Schläpfer, David - **Contact:** kontakt@SVFAB.ch - **Adres:** SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

over de Franse protesten (07:05–08:40) geeft de demonstranten — die pleiten voor belasting van rijken en bescherming van de verzorgingsstaat — meer spreektijd en sympathetischer framing dan de regeringspositie. Het item over kennismigranten (11:34–13:17) behandelt een thema dat gevoelig ligt bij rechtse partijen zonder kritische duiding van de politieke context. De algehele tendens is licht links-begunstigend, maar niet systematisch.

HOOFDSTUK 2 — UITZENDINGSINFORMATIE EN THEMATISCH KADER

Uitzendingsgegevens

- Titel: NOS Journaal (avondeditie)
- Datum: 18.09.2025
- Lengte (geschat uit transcript): 40 seconden
- Presentator/Reporter: Niet bij naam genoemd in transcript; meerdere verslaggevers in het veld
- Geïnterviewde personen:

Persoon	Functie	Partij/Affiliatie	Politiek Spectrum
Premier Schoof	Minister-President	Partijloos (kabinet PVV/VVD/NSC/BBB)	Midden (extraparlamenteair)
Geert Wilders	Fractievoorzitter PVV	PVV	Ver rechts (CHES 9.2)
Niet-genoemde oppositiepoliticus	Kamerlid (vermoedelijk GL-PvdA of D66)	Oppositie	Links-midden
Tanja van Stappershoef	Bemiddelaar conflictscheidingen	Geen	Niet politiek
Iris de Wit	Ervaringsdeskundige scheiding	Geen	Niet politiek
Reclasseringsmedewerker (anoniem)	Reclassering	Geen	Niet politiek
Slachtoffer huiselijk geweld (anoniem)	Ervaringsdeskundige	Geen	Niet politiek
Makelaar Hoofddorp	Makelaar	Geen	Niet politiek
Vrouw uit India (Hoofddorp)	Expat/kennismigrant	Geen	Niet politiek
Weerman Peter	Meteoroloog NPO	NPO	Niet politiek

Hoofthema

De uitzending is een reguliere nieuwsuitzending met meerdere losse onderwerpen, waarvan de Algemene Politieke Beschouwingen (dag 2) het politiek meest gewichtige item vormt.

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

HOOFDSTUK 3 — 15 CRITERIA: DETAILANALYSE

Hardfacts — 9 technieken die telbaar en wetenschappelijk verifieerbaar zijn

1. EXPERTENSELECTIE

5/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Wie komt als expert aan het woord?

Expert 1: Tanja van Stappershoef — Bemiddelaar conflictscheidingen

Tijdstempel: 05:32

Uitspraak

"Je wil ouders door dat scheidingsproces heen halen zodat het met die kinderen beter gaat."

Positionering: Professioneel bemiddelaar met commercieel belang bij uitbreiding van scheidingsbemiddeling als gemeentelijk aanbod.

Ontbrekende tegenstem: Familierechter, gedragswetenschapper of criticus van gemeentelijke bemoeizorg.

Brondieptecheck:

(a) FINANCIERING: Zelfstandig bemiddelaar; geeft cursussen aan gemeentelijke gezinscoaches — financieel belang bij uitbreiding van gemeentelijk scheidingsbeleid.

(b) MANDAAT: Niet compatibel met neutrale beoordeling van de effectiviteit van scheidingsbemiddeling; zij is pleitbezorger én uitvoerder.

D1 Belangenconflict: -1 — Commercieel belang bij uitbreiding van het beleid dat zij bepleit

D2 Persoonlijk risico: 0 — Geen aantoonbaar risico door haar uitspraken

D3 Vakbekwaamheid: +1 — Praktijkervaring als bemiddelaar, maar geen wetenschappelijke achtergrond

D4 Meningsconsistentie: +1 — Consistent met haar beroepspraktijk

D5 Emotionalisering vs. data: 0 — Mix van praktijkervaring en emotionele framing

D6 Bronniveau: 0 — Secundaire bron (praktijkervaring, geen primair onderzoek)

TOTAAL: +1 → BRONLICHT: GEEL (-4 tot +4)

(c) VAKBEKWAAMHEID: De uitzending presenteert haar als neutrale expert, terwijl zij structureel belang heeft bij de beleidsuitbreiding die zij bepleit. Dit is Techniek nr. 2 (Bronkeuze).

Expert 2: Reclasseringsmedewerker (anoniem)

Tijdstempel: 01:21

Uitspraak

"Maken wij de inschatting dat die ontmoeting kan gaan plaatsvinden, dan bellen we het slachtoffer en coachen het slachtoffer om de afstand tussen het slachtoffer en de pleger te vergroten."

Positionering: Uitvoerend medewerker reclassering; institutioneel belang bij positieve beeldvorming van het GPS-project.

Brondieptecheck:

(a) FINANCIERING: Reclassering Nederland — publiek gefinancierd, onder toezicht van het Ministerie van Justitie en Veiligheid.

(b) MANDAAT: Niet volledig compatibel met neutrale evaluatie; de reclassering is uitvoerder én beoordelaar van het eigen project.

D1 Belangenconflict: -1 — Institutioneel belang bij succes van het project

D2 Persoonlijk risico: 0 — Geen aantoonbaar risico

Voorzitter: Schläpfer, David - **Contact:** kontakt@SVFAB.ch - **Adres:** SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

- D3 Vakbekwaamheid: +2 — Directe uitvoeringskennis
D4 Meningsconsistentie: +1 — Consistent met institutionele lijn
D5 Emotionalisering vs. data: +1 — Overwegend procedureel en feitelijk
D6 Bronniveau: +1 — Primaire uitvoerder

TOTAAL: +4 → BRONLICHT: GEEL

Ontbrekende expertgroepen:

- Onafhankelijk criminoloog of victimoloog voor evaluatie van de GPS-aanpak
- Gedragswetenschapper voor beoordeling van scheidingsbemiddeling
- Constitutioneel jurist voor het politieke item

Bronnenampel voor de deelnemers:

Bron	D1	D2	D3	D4	D5	D6	Total	Signaal
Tanja van Stappershoef — Bemiddelaar conflictscheidingen	-1	0	+1	+1	0	0	+1	GEEL
Reclasseringsmedewerker (anoniem)	-1	0	+2	+1	+1	+1	+4	GEEL

Samenvatting (Matrixresultaat als gestructureerde lijst):

- Tanja van Stappershoef: GEEL (+1) — Commercieel belang, geen wetenschappelijke onderbouwing, gepresenteerd als neutrale expert
- Reclasseringsmedewerker: GEEL (+4) — Institutioneel belang, maar directe uitvoeringskennis; aanvaardbaar als praktijkbron mits aangevuld met onafhankelijke evaluatie

2. BRONKEUZE

4/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Beweringen zonder primaire bron = strafpunten (geruchtcontrole)

Definitie: Welke bronnen worden geciteerd? Zijn ze divers en onafhankelijk?

Bron 1: Reclassering Nederland

Tijdstempel: 01:21 — Uitspraak: "Maken wij de inschatting dat die ontmoeting kan gaan plaatsvinden..."

(a) Financiering en beheer: Publiek gefinancierd door Ministerie van Justitie en Veiligheid; uitvoerder van het GPS-project.

(b) Structureel belangenconflict: De reclassering evalueert haar eigen project; succes van het project is institutioneel belang.

(c) Ontbrekende tegenbron: Onafhankelijk onderzoek naar effectiviteit van GPS-monitoring bij huiselijk geweld; slachtofferorganisaties met kritische geluiden.

Bron 2: Gemeente Rotterdam (indirect geciteerd)

Tijdstempel: 01:42 — Uitspraak: "Rotterdam begon ermee, en noemt het een succes."

(a) Financiering: Gemeentelijk; politiek belang bij positieve evaluatie van eigen beleid.

(b) Structureel belangenconflict: De gemeente beoordeelt haar eigen initiatief als succes zonder onafhankelijke toetsing.

(c) Ontbrekende tegenbron: Onafhankelijke evaluatiestudie; perspectief van daders of hun advocaten.

Bron 3: Verslaggever ter plaatse (Franse protesten)

Tijdstempel: 08:13 — Uitspraak: "De Franse regering zegt: Er moet bezuinigd worden vanwege de staatsschuld en het begrotingstekort. Maar de demonstranten hier op straat zeggen..."

(a) Financiering: NPO-journalist.

(b) Structureel belangenconflict: Geen direct conflict, maar de framing geeft demonstranten meer sympathetische ruimte (zie Criterium 10).

(c) Ontbrekende tegenbron: Franse econoom of begrotingsdeskundige die de overheidsargumentatie inhoudelijk onderbouwt.

Geruchtenstoets (strafpunten):

Gerucht 1:

Tijdstempel: 10:33

Bewering: "Officieel om financiële redenen, maar binnen de Amerikaanse mediawereld vermoeden ze dat Colberts kritiek op Trump meespeelde."

Woordmarkering: "vermoeden ze" — anonieme bron, geen primaire bron

Primaire bron aanwezig: Nee — Strafpunt (+1)

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Samenvatting: De bronkeuze is overwegend institutioneel (reclassering, gemeente) of anoniem ("binnen de Amerikaanse mediawereld"), zonder onafhankelijke wetenschappelijke of kritische tegenbronnen. Het gerucht over Colbert wordt als feitelijke context gepresenteerd zonder bronvermelding.

3. TIJDSVERDELING

4/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Verdeling van spreekijd tussen verschillende posities.

Geschatte spreekijd:

- Politiek item (Schoof/Wilders/APB): ca. 2 min. 30 sec. (ca. 17%)
- GPS/huiselijk geweld item: ca. 2 min. 10 sec. (ca. 15%)
- Scheidingsbemiddeling item: ca. 2 min. 00 sec. (ca. 14%)
- Franse protesten item: ca. 1 min. 35 sec. (ca. 11%)
- Trump/Kimmel/mediavrijheid item: ca. 1 min. 50 sec. (ca. 13%)
- Expats/woningmarkt item: ca. 1 min. 45 sec. (ca. 12%)
- Overige items (Ter Apel, ACM, Oekraïne, Belgisch ziekenhuis, flitsers): ca. 1 min. 30 sec. (ca. 10%)
- Weerbericht: ca. 1 min. 10 sec. (ca. 8%)

Binnen het politieke item:

- Wilders (citaat): ca. 20 sec.
- Schoof (citaat): ca. 15 sec.
- Oppositie (citaat): ca. 20 sec.
- Verslaggever/duiding: ca. 55 sec.

Samenvatting: De spreekijdverdeling binnen het politieke item is relatief evenwichtig tussen de drie geciteerde posities, maar drie van de vier coalitiepartijen (VVD, NSC, BBB) ontbreken volledig. De verslaggever neemt met ca. 55 seconden duiding een dominante positie in, wat het risico op redactionele sturing vergroot.

4. WEGLATEN (Selectieve Omissie)

6/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Wat wordt niet getoond, hoewel relevant? (Stap 2 meenemen)

Omissie 1:

Context: De juridische onderbouwing van de bewering dat Wilders' pleidooi voor een verbod op islamitische scholen "helemaal niks te maken heeft met de democratische rechtsstaat" ontbreekt volledig.

Relevant bij: 03:38–03:57

Werking: De bewering van de oppositiepoliticus wordt als vaststaand feit gepresenteerd, zonder dat de kijker de juridische gronden kan beoordelen. Dit versterkt de oppositiefaming zonder toetsing.

Omissie 2:

Context: De positieve beleidsresultaten of programmapunten van het kabinet-Schoof (koopkracht, eigen risico, AOW) worden niet vermeld in het politieke item.

Relevant bij: 02:30–04:24

Werking: Het kabinet wordt uitsluitend gepositioneerd in termen van de spanning tussen Schoof en Wilders, niet in termen van beleidsprestaties. Dit creëert een eenzijdig beeld van bestuurlijk disfunctioneren.

Omissie 3:

Context: Bij het Ter Apel-item (09:16–09:35) ontbreekt elke duiding van de structurele oorzaken van de opvangcrisis, het perspectief van het COA, of de politieke context van het asielbeleid.

Relevant bij: 09:16–09:35

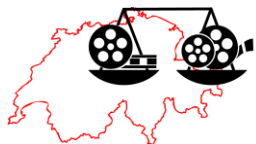
Werking: Het item reduceert een complexe beleids crisis tot een feitelijke mededeling over een dwangsom, zonder context of verantwoordelijkheid te duiden.

Samenvatting: De selectieve omissies treffen systematisch de regeringspositie (geen beleidsresultaten, geen coalitie-interne perspectief) en de juridische nuance (geen toetsing van de ongrondwettelijkheidsclaim). Dit versterkt een beeld van een kabinet in crisis zonder inhoudelijke beleidscontext.

Ontbrekende stemmen

- Constitutioneel jurist: Had kunnen toelichten of en waarom Wilders' pleidooi voor een verbod op islamitische scholen ongrondwettelijk is, en welke rechtsnormen in het geding zijn.
- VVD/NSC/BBB-woordvoerder: Had de coalitie-interne spanning kunnen duiden en de positie van de andere coalitiepartijen kunnen verhelderen.
- Vertegenwoordiger islamitische gemeenschap: Had de directe impact van Wilders' uitspraken op betrokkenen kunnen illustreren.
- COA-woordvoerder of gemeentebestuurder Westerwolde: Had structurele context kunnen bieden bij het Ter Apel-item.
- Woningzoekende Nederlander in Hoofddorp: Had het perspectief van verdrongen lokale kopers kunnen vertegenwoordigen.
- Franse econoom of begrotingsdeskundige: Had de financiële onderbouwing van de Franse bezuinigingen kunnen toetsen.
- Rechtswetenschapper mediavrijheid: Had de vergelijking tussen de Amerikaanse situatie (Kimmel/Colbert) en de Nederlandse NPO-context kunnen maken.
- Scheidingsrechter of familierechter: Had het juridische kader rond conflictscheidingen en jeugdzorg kunnen duiden naast de bemiddelaar.

Voorzitter: Schläpfer, David - **Contact:** kontakt@SVFAB.ch - **Adres:** SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

5. CIJFERMATIGE MANIPULATIE

3/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Volledige cijfers omvatten: absoluut getal, aandeel (%) en trend

Definitie: Selectief of misleidend gebruik van statistieken.

Bevinding 1:

Tijdstempel: 01:38

Cijfer: "Afgelopen half jaar hebben 32 slachtoffers het apparaatje gebruikt."

Dimensies: (a) Absolutwaarde getoond — 32 slachtoffers; (b) Aandeel ontbreekt — hoeveel slachtoffers van huiselijk geweld zijn er in totaal in de betrokken gemeenten?; (c) Trend ontbreekt — is dit meer of minder dan verwacht?

Ontbrekende context

Zonder referentiegetal is onduidelijk of 32 veel of weinig is; het getal wordt gepresenteerd als bewijs van succes zonder vergelijkingsbasis.

Werking: De kijker krijgt de indruk van een succesvol programma zonder dat de schaal of effectiviteit objectief beoordeeld kan worden.

Bevinding 2:

Tijdstempel: 07:01

Cijfer: "Een kwart van de gemeentes heeft tegenwoordig een aanpak van relaties en scheidingen."

Dimensies: (a) Aandeel getoond — 25%; (b) Absolutwaarde ontbreekt — hoeveel gemeenten is dat?; (c) Trend ontbreekt — was dit eerder meer of minder?

Ontbrekende context

Zonder absolute aantallen en trendlijn is de betekenis van "een kwart" onduidelijk.

Werking: Het getal suggereert groei en brede adoptie zonder dat dit empirisch onderbouwd wordt.

Bevinding 3:

Tijdstempel: 11:40–11:46

Cijfer: "Momenteel gaat ruim 1,5 procent van de koopwoningen naar mensen die voor hun werk naar Nederland verhuizen. Dat is 50 procent meer dan zes jaar geleden."

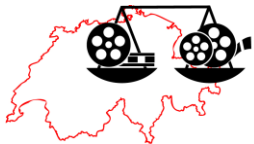
Dimensies: (a) Aandeel getoond — 1,5%; (b) Trend getoond — +50% in zes jaar; (c) Absolutwaarde ontbreekt — hoeveel woningen is 1,5% in absolute aantallen?

Ontbrekende context

De relatieve stijging van 50% klinkt alarmerend, maar 1,5% van de koopwoningen is een klein aandeel; de combinatie van beide cijfers zonder absolute aantallen kan een vertekend beeld geven van de impact op de woningmarkt.

Werking: De kijker kan de werkelijke druk op de woningmarkt niet beoordelen.

Samenvatting: Er is sprake van beperkte maar aanwijsbare cijfermatige onvolledigheid: absolute aantallen, referentiegetallen en trendlijnen ontbreken systematisch bij de gepresenteerde statistieken, waardoor de kijker de gepresenteerde "successen" niet zelfstandig kan toetsen.

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

6. GUILT BY ASSOCIATION (Contactschuld)

2/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Diskreditering door associatie met negatieve groepen/ideeën.

Associatie 1:

Tijdstempel: 02:49

Citaat

"Maar Wilders, die het kabinet liet vallen, hekelt juist die compromispolitiek."

Techniek: De bijzin "die het kabinet liet vallen" associeert Wilders impliciet met politieke instabiliteit, terwijl dit feitelijk onjuist of misleidend is in de context van het huidige kabinet-Schoof (dat nog niet gevallen is). De formulering suggereert een patroon van destructief gedrag.

Werking: Wilders wordt gepositioneerd als destabiliserende factor voordat zijn inhoudelijke positie wordt weergegeven.

Associatie 2:

Tijdstempel: 10:33–10:36

Citaat

"Officieel om financiële redenen, maar binnen de Amerikaanse mediawereld vermoeden ze dat Colberts kritiek op Trump meespeelde."

Techniek: Trump wordt geassocieerd met censuur en mediaonderdrukking via een anonieme bron ("vermoeden ze"), zonder dat dit bewezen is.

Werking: De associatie Trump = censuur wordt als plausible achtergrond gepresenteerd zonder feitelijke onderbouwing.

Samenvatting: De guilt-by-association-technieken zijn aanwezig maar beperkt van omvang. De meest opvallende is de feitelijk twijfelachtige bijzin over Wilders die "het kabinet liet vallen", die een negatief associatief kader schept voorafgaand aan zijn citaat.

7. TIMING

3/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Strategische plaatsing van informatie (begin/midden/einde).

Bevinding 1:

Positie: 02:53 (vroeg in het politieke item)

Inhoud: "We raken ons land kwijt aan criminelen, aan allochtonen die, nogmaals niet allemaal, lak hebben aan onze normen en waarden en onze regels."

Timing-effect

Het meest polariserende citaat van Wilders wordt als eerste inhoudelijke politieke uitspraak van de uitzending gepresenteerd, direct na de neutrale Troonrede-context. Dit zet de toon voor het politieke item als een confrontatie tussen polarisatie en rechtsstaat, in plaats van als een inhoudelijk beleidsdebat.

Bevinding 2:

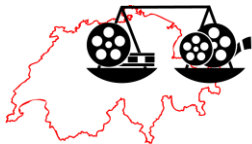
Positie: 09:40 (na het Ter Apel-item)

Inhoud: Trump/Kimmel-item over mediavrijheid en staatscensuur.

Timing-effect

Het item over mediavrijheid volgt direct op het asielitem, wat een impliciete associatie kan creëren tussen het Nederlandse politieke klimaat en autoritaire mediaonderdrukking, hoewel dit niet expliciet wordt gemaakt.

Samenvatting: De timing van het Wilders-citaat aan het begin van het politieke item is de meest significante bevinding: het polariserende citaat fungeert als frame voor het gehele politieke segment, terwijl beleidsinhoud en coalitiecontext pas later of helemaal niet aan bod komen.

8. SELECTIEVE VERONTWAARDIGING

3/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Verontwaardiging = bias. Selectieve verontwaardiging versterkt de bevinding. Score = verontwaardigingsgraad (0–5) + selectiviteit (0–5)

Definitie: Verontwaardiging bij bepaalde posities, maar niet bij vergelijkbare andere.

Methodisch beginsel (v2.2): Vóór elke beoordeling dient het uitlokkende gebeurtenis te worden gedocumenteerd. Een reactie kan alleen als selectief worden beoordeeld als vergelijkbare uitlokkende gebeurtenissen bij andere posities geen analoge reactie opleverden.

Score-berekening (strafpunten):

Score = Verontwaardigingsgraad (0-5) + Selectiviteit (0-5)

Bevinding 1:

Tijdstempel: 03:29–04:13

Uitlokkende gebeurtenis: Wilders' pleidooi voor een verbod op islamitische scholen (dag 1 APB, niet direct geciteerd in uitzending).

Reactie: "Maar volgens oppositiepartijen moet de premier zich dan wel uitspreken tegen ongrondwettelijke uitspraken." — De verslaggever presenteert de oppositie-eis als logisch en gerechtvaardigd.

Vergelijking

Er is geen vergelijkbaar moment in de uitzending waarbij een oppositie-uitspraak als "onggrondwettelijk" of "problematisch" wordt geframed en waarbij de premier wordt opgeroepen zich te distantiëren.

Asymmetrie: Aanwijsbaar — de normatieve druk ("moet de premier zich uitspreken") wordt uitsluitend op de regeringszijde gelegd.

Verontwaardigingsgraad: 2/5 — Mild maar aanwezig in de verslaggeversduiding

Selectiviteit: 3/5 — Uitsluitend gericht op de regeringszijde; geen vergelijkbare framing bij oppositie-uitspraken

Samenvatting: Er is sprake van een milde maar aanwijsbare selectieve verontwaardiging: de normatieve verwachting dat de premier zich moet distantiëren van Wilders wordt als vanzelfsprekend gepresenteerd, terwijl vergelijkbare normatieve druk op oppositiepartijen ontbreekt in de uitzending.

9. VOLLEDIGHEID (Selectieve Omissie — Totaalbeeld)

6/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Hoe volledig beeldt de uitzending het onderwerp af? Worden relevante perspectieven, feiten of actoren systematisch weggelaten?

Bevinding 1:

Tijdstempel: 02:30–04:24

Ontbrekend perspectief/feit: De standpunten van VVD, NSC en BBB over de spanning tussen Schoof en Wilders ontbreken volledig.

Relevantie: Drie van de vier coalitiepartijen zijn direct betrokken bij de coalitiedynamiek die centraal staat in het item.

Impact

Het beeld ontstaat dat de coalitie uitsluitend bestaat uit de spanning Schoof-Wilders, terwijl de andere coalitiepartijen een eigen positie innemen.

Bevinding 2:

Tijdstempel: 09:16–09:35

Ontbrekend perspectief/feit: Structurele oorzaken van de Ter Apel-crisis en het perspectief van COA en gemeenten ontbreken.

Relevantie: De dwangsom van 50.000 euro per nacht is een symptoom van een bredere beleidscrisis die duiding vereist.

Impact

Het item fungeert als feitelijke mededeling zonder beleidscontext, waardoor de kijker de verantwoordelijkheid niet kan toewijzen.

Bevinding 3:

Tijdstempel: 05:15–07:01

Ontbrekend perspectief/feit: Kritische geluiden over gemeentelijke bemoeizorg bij scheidingen, of wetenschappelijk bewijs voor de effectiviteit van de aanpak, ontbreken.

Relevantie: De uitzending presenteert gemeentelijke scheidingsbemiddeling uitsluitend positief, zonder toetsing van effectiviteit of kritische perspectieven.

Impact

Het item functioneert als promotie voor een beleidsmaatregel zonder journalistieke toetsing.

Samenvatting: De uitzending vertoont een patroon van selectieve volledigheid: positieve beleidsinitiatieven (GPS, scheidingsbemiddeling) worden zonder kritische toetsing gepresenteerd, terwijl het politieke item de coalitie onvolledig weergeeft door drie van de vier coalitiepartijen te negeren.

Softfacts — 6 kwalitatieve technieken

10. FRAMING (Kader stellen)

5/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Hoe wordt het onderwerp fundamenteel ingekaderd?

Bevinding 1:

Tijdstempel: 02:12–02:23

Citaat	<i>"Koning Willem-Alexander vroeg er op Prinsjesdag aandacht voor in de Troonrede: de toenemende tegenstellingen in de politiek en de samenleving. Het leidde vandaag tijdens de tweede dag van de Algemene Politieke Beschouwingen tot een stevige discussie over de rol van premier Schoof zelf."</i>
Manipulatie	De Troonrede — uitgesproken namens het kabinet — wordt gebruikt als normatief kader waartegen vervolgens het gedrag van de premier wordt afgemeten. Dit creëert een circulaire redenering: het kabinet waarschuwt voor polarisatie, maar de premier handelt daar niet naar.
Waarom problematisch	De kijker wordt geleid naar de conclusie dat Schoof zijn eigen Troonrede niet nakomt, zonder dat dit expliciet wordt gesteld. Het is een impliciete beschuldiging via framing.

Bevinding 2:

Tijdstempel: 07:05–08:40

Citaat	<i>"De Fransen horen al jaren dat de overheid moet bezuinigen. Maar de demonstranten vinden dat eerst de rijken maar eens in moeten leveren."</i>
Manipulatie	De Franse bezuinigingsdiscussie wordt ingekaderd als een conflict tussen een abstracte overheidsnoodzaak en de concrete rechtvaardigheidseis van demonstranten. De overheidsargumentatie wordt in één zin samengevat; de demonstrantenargumentatie krijgt meer ruimte en emotionele lading.
Waarom problematisch	Het frame "rijken moeten eerst inleveren" wordt als logisch alternatief gepresenteerd zonder economische toetsing, wat een normatief oordeel impliceert.

Bevinding 3:

Tijdstempel: 09:40–10:13

Citaat	<i>"Donald Trump zelf noemt het een overwinning voor de VS, anderen noemen het staatscensuur."</i>
Manipulatie	De twee posities worden gepresenteerd als gelijkwaardig ("Trump zelf" vs. "anderen"), maar de rest van het item bouwt uitsluitend de staatscensuur-interpretatie uit, terwijl Trumps positie niet inhoudelijk wordt onderbouwd.
Waarom problematisch	De schijnbaar evenwichtige opening maskeert een eenzijdige uitwerking die de staatscensuur-interpretatie als de feitelijke werkelijkheid presenteert.

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Samenvatting: De framing in de uitzending is consistent: regeringsposities (Schoof, Franse overheid, Trump) worden als problematisch of ontoereikend ingekaderd, terwijl oppositie- en protestposities als normatief correct worden gepresenteerd. Dit is geen expliciete bias maar een structureel framingpatroon.

11. WOORDKEUZE EN BEGRIPPEN

4/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Welke taal wordt gebruikt? Welke connotaties worden gecreëerd?

Bevinding 1:

Tijdstempel: 02:49

Citaat	<i>"Maar Wilders, die het kabinet liet vallen, hekelt juist die compromispolitiek."</i>
Manipulatie	"Die het kabinet liet vallen" is een beladen bijzin die Wilders associeert met politieke destructie. Feitelijk is het kabinet-Schoof op het moment van uitzending niet gevallen; de formulering verwijst vermoedelijk naar een eerder kabinet maar is in deze context misleidend.
Waarom problematisch	Neutrale alternatief zou zijn: "Wilders, fractievoorzitter van de grootste coalitiepartij PVV, hekelt juist die compromispolitiek." De huidige formulering voegt een negatief oordeel toe dat niet feitelijk onderbouwd is in de context.

Bevinding 2:

Tijdstempel: 03:01–03:07

Citaat	<i>"Er hoort geen gezapig verhaal bij. Er hoort een stevig verhaal bij en een hard pakket aan maatregelen in plaats van een gezapig compromis."</i>
Manipulatie	Het woord "gezapig" (tweemaal gebruikt door Wilders zelf) wordt niet door de verslaggever gecorrigeerd of gecontextualiseerd. Door het citaat zonder duiding te laten staan, wordt de connotatie van "compromis = zwak" impliciet bevestigd.
Waarom problematisch	Een neutrale verslaggever had kunnen duiden dat "gezapig" een waardeoordeel is, niet een feitelijke beschrijving van compromispolitiek.

Bevinding 3:

Tijdstempel: 11:26–11:30

Citaat	<i>"Of zoals de president ze noemt: de kneuzen van zender NBC. Dat deed-ie vanuit Engeland, via zijn favoriete communicatiekanaal: scheldend op zijn eigen sociale medium."</i>
Manipulatie	"Scheldend op zijn eigen sociale medium" is een redactioneel oordeel dat als feitelijke beschrijving wordt gepresenteerd. "Schelden" impliceert ongepastheid en gebrek aan waardigheid.
Waarom problematisch	Neutraal alternatief: "via zijn sociale medium Truth Social". De toevoeging "scheldend" is een redactioneel waardeoordeel dat niet als zodanig wordt gemarkeerd.

Samenvatting: De woordkeuze vertoont een patroon van negatieve connotaties bij rechtse of conservatieve actoren (Wilders "liet vallen", Trump "scheldend") zonder vergelijkbare normatieve taal bij andere politieke posities.

12. MODERATIEGEDRAG

2/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Asymmetrieën in doorvragen, onderbrekingen, sympathiebetuigingen.

Methodisch beginsel (v2.2): Vóór elke beoordeling dient het uitlokkende gebeurtenis te worden gedocumenteerd. Een interventie kan alleen als asymmetrisch worden beoordeeld als vergelijkbare uitlokkende gebeurtenissen bij andere gasten geen analoge interventie opleverden.

Bevinding 1:

Tijdstempel: 02:08

Uitlokkende gebeurtenis: Het slachtoffer van huiselijk geweld heeft het GPS-apparaatje gebruikt en haar ervaringen gedeeld.

Citaat (presentator)

"Het gaf je vrijheid?"

Vergelijking

Er is geen vergelijkbaar empathisch doorvragen bij andere geïnterviewden in de uitzending; de vraag is suggestief en bevestigend van aard.

Asymmetrie: Aanwijsbaar maar beperkt — de vraag is empathisch maar niet politiek gekleurd; het betreft een kwetsbaar slachtoffer waarbij enige empathie journalistiek verdedigbaar is.

Opmerking: De uitzending bevat geen live-interviews met politici waarbij moderatiegedrag direct getoetst kan worden. De politieke citaten zijn vooraf opgenomen fragmenten. Het moderatiegedrag is daardoor beperkt analyseerbaar.

Samenvatting: Het moderatiegedrag is in deze uitzending beperkt analyseerbaar vanwege het overwegend nieuwsformat met vooraf opgenomen fragmenten. De enige aanwijsbare asymmetrie is de empathische vraagstelling bij het slachtoffer van huiselijk geweld, wat journalistiek verdedigbaar is.

13. VRAGEN-ASYMMETRIE

2/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Verschillende hardheid/zachtheid van vragen aan verschillende personen.

Asymmetrie 1:

Aan slachtoffer huiselijk geweld, 02:08: "Het gaf je vrijheid?" — zacht/bevestigend

Aan reclasseringsmedewerker, 01:21: Geen kritische doorvraag over effectiviteit of beperkingen van het systeem — zacht/afwezig

Vergelijking

Er worden geen kritische vragen gesteld aan enige geïnterviewde in de uitzending. De vragen zijn overwegend bevestigend of afwezig (vooraf opgenomen fragmenten).

Asymmetrie 2:

Aan Tanja van Stappershoef (scheidingsbemiddelaar): Geen vragen over haar commercieel belang bij uitbreiding van gemeentelijk scheidingsbeleid — zacht/afwezig

Vergelijking

Er is geen vergelijkbare situatie waarbij een geïnterviewde wél kritisch wordt bevraagd op belangenconflicten.

Samenvatting: De vragen-asymmetrie is beperkt maar aanwijsbaar: geen enkele geïnterviewde wordt kritisch bevraagd op de inhoud of de belangen achter hun uitspraken. Dit is deels inherent aan het nieuwsformat, maar versterkt het patroon van uncritical presentation van beleidsinitiatieven.

14. FALSE BALANCE

3/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Kunstmatige evenwichtigheid ondanks feitelijk onevenwicht.

Bevinding 1:

Tijdstempel: 09:40 — Constructie: "Donald Trump zelf noemt het een overwinning voor de VS, anderen noemen het staatscensuur."

Analyse

De twee posities worden als gelijkwaardig gepresenteerd in de opening, maar de rest van het item (ca. 1 min. 50 sec.) bouwt uitsluitend de staatscensuur-interpretatie uit. Trumps positie krijgt geen inhoudelijke onderbouwing. Dit is een omgekeerde false balance: de schijn van evenwicht maskeert een eenzijdige uitwerking.

Bevinding 2:

Tijdstempel: 04:00–04:20

Constructie: "Wilders aan de ene kant zegt dat je niets hebt aan slappe compromissen en zalvende woorden. [...] En linkse partijen aan de andere kant zeggen juist je moet je uitspreken tegen ongrondwettelijkheden."

Analyse

De twee posities worden als gelijkwaardig gepresenteerd, maar de verslaggever voegt toe: "Doe je dat niet, dan wordt de rechtsstaat in Nederland steeds verder afgebroken." Dit is geen neutrale samenvatting maar een normatief oordeel dat de oppositiepositie als correct presenteert.

Samenvatting: Er is sprake van beperkte false balance: de schijn van evenwicht wordt gecreëerd door twee posities te noemen, maar de uitwerking en de normatieve duiding bevoordelen consistent één kant.

15. AGENDA-SETTING

5/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Wat geldt als normaal/vanzelfsprekend? Wat komt niet op de agenda?

Bevinding 1:

Gesteld agenda-element: Het is vanzelfsprekend dat de premier zich moet distantiëren van Wilders' uitspraken over islamitische scholen.

Tijdstempel: 03:29–03:57 — Bewijs: "Maar volgens oppositiepartijen moet de premier zich dan wel uitspreken tegen ongrondwettelijke uitspraken."

Alternatieve agenda: De vraag of de oppositie zelf ongrondwettelijke of juridisch twijfelachtige standpunten inneemt, of de vraag of de premier constitutioneel verplicht is zich te distantiëren van uitspraken van coalitiepartners, komt niet op de agenda.

Bevinding 2:

Gesteld agenda-element: Gemeentelijke scheidingsbemiddeling is een positieve en noodzakelijke ontwikkeling.

Tijdstempel: 05:15–07:01 — Bewijs: "Begeleiding van ouders tijdens de scheiding is dus zinvol." — De verslaggever presenteert dit als conclusie, niet als standpunt.

Alternatieve agenda: De vraag of gemeentelijke bemoeizorg bij scheidingen wenselijk is, of er privacy-bezwaren zijn, of de effectiviteit bewezen is, komt niet op de agenda.

Bevinding 3:

Gesteld agenda-element: De aanwezigheid van kennismigranten in Hoofddorp is overwegend positief (voor huizeigenaren).

Tijdstempel: 13:14–13:17 — Bewijs: "Het heeft wel een voordeel voor huizeigenaren hier, want hun woning is een stuk meer waard geworden."

Alternatieve agenda: De negatieve gevolgen voor woningzoekende Nederlanders, de politieke discussie over de 30%-regeling voor expats, of de druk op lokale voorzieningen komen niet op de agenda.

Samenvatting: De agenda-setting vertoont een patroon waarbij overheidsbeleid en progressieve beleidsinitiatieven als vanzelfsprekend positief worden gepresenteerd, terwijl kritische vragen over effectiviteit, legitimiteit en negatieve neveneffecten systematisch buiten de agenda blijven.

HOOFDSTUK 4 — TOTAALBEOORDELING

Overzicht Individuele Scores

Nr.	Criterium	Type	Score	Hoofdbevinding (1 zin)
1	Expertenselectie	H	5	Experts hebben structurele belangen bij de beleidsinitiatieven die zij beoordelen, maar worden als neutraal gepresenteerd.
2	Bronkeuze	H	4	Institutionele bronnen evalueren hun eigen beleid; een gerucht over Colbert wordt zonder primaire bron als feitelijke context gepresenteerd.
3	Tijdsverdeling	H	4	Drie van de vier coalitiepartijen ontbreken in het politieke item; de verslaggever neemt een dominante duidingspositie in.
4	Weglaten	H	6	Beleidsresultaten van het kabinet, juridische onderbouwing van ongrondwettelijkheidsclaims en coalitie-intern perspectief ontbreken systematisch.
5	Cijfermatige Manipulatie	H	3	Statistieken missen systematisch referentiegetallen en trendlijnen, waardoor gepresenteerde "successen" niet zelfstandig toetsbaar zijn.
6	Schuld door associatie	H	2	Wilders wordt via een feitelijk twijfelachtige bijzin geassocieerd met politieke destructie; Trump met censuur via anonieme bron.
7	Timing	H	3	Het meest polariserende Wilders-citaat wordt als eerste politieke uitspraak gepresenteerd, wat het frame voor het gehele politieke item zet.
8	Selectieve Verontwaardiging	H	5	Normatieve druk ("moet de premier zich uitspreken") wordt uitsluitend op de regeringszijde gelegd zonder vergelijkbare druk op de oppositie.
9	Volledigheid	H	6	Positieve beleidsinitiatieven worden zonder kritische toetsing gepresenteerd; het politieke item mist drie van de vier coalitiepartijen.
10	Framing	S	5	Regeringsposities worden consistent als problematisch ingekaderd; oppositie- en protestposities als normatief correct.
11	Woordkeuze	S	4	Negatieve connotaties bij rechtse actoren ("scheldend", "liet vallen") zonder vergelijkbare normatieve taal bij andere posities.
12	Moderatiegedrag	S	2	Beperkt analyseerbaar in nieuwsformat; geen significante asymmetrie aanwijsbaar.
13	Vragen-Asymmetrie	S	2	Geen enkele geïnterviewde wordt kritisch bevraagd; patroon van uncritical presentation van beleidsinitiatieven.
14	Schijnbalans	S	3	Schijn van evenwicht maskeert eenzijdige uitwerking bij zowel het Trump/Kimmel-item als het politieke item.
15	Agenda-Setting	S	5	Overheidsbeleid en progressieve initiatieven worden als vanzelfsprekend positief gepresenteerd; kritische vragen blijven buiten de agenda.

Resultaten

- HARDFACTS-SCORE (Gemiddelde Criteria 1-9): 4.2 / 10
- SOFTFACTS-SCORE (Gemiddelde Criteria 10-15): 3.5 / 10
- TOTAALSCORE (Gemiddelde alle 15 criteria): 3.9 / 10

Dominante Technieken

De 3 sterkste technieken van deze uitzending:

- 1. Weglaten / Selectieve Omissie (Score 6):** Drie van de vier coalitiepartijen ontbreken in het politieke item; juridische onderbouwing van ongrondwettelijkheidsclaims wordt niet geboden; beleidsresultaten van het kabinet worden niet vermeld. Het weglaten creëert een consistent beeld van een kabinet in crisis zonder inhoudelijke beleidscontext.
- 2. Volledigheid (Score 6):** Positieve beleidsinitiatieven (GPS, scheidingsbemiddeling) worden zonder kritische toetsing gepresenteerd als successen, terwijl het politieke item de coalitie onvolledig weergeeft. Dit patroon van selectieve volledigheid begunstigt een positief beeld van overheidsbeleid en een negatief beeld van de coalitiedynamiek.
- 3. Framing / Agenda-Setting (Score 5 elk):** De uitzending kaderst regeringsposities consistent als problematisch en oppositie- en protestposities als normatief correct. Tegelijkertijd worden overheidsbeleid en progressieve initiatieven als vanzelfsprekend positief gepresenteerd, terwijl kritische vragen buiten de agenda blijven.

Kernboodschappen van de Uitzending

****BOODSCHAP 1 (INHOUDELIJK):** ** "Het kabinet-Schoof faalt in zijn eigen belofte om polarisatie te verminderen, omdat de premier zich niet distantieert van Wilders' ongrondwettelijke uitspraken."

Techniek: Framing via Troonrede als normatief kader + selectieve omissie van coalitie-intern perspectief — Bewijs: 02:12–02:23, 03:29–04:20

****BOODSCHAP 2 (PERSOONLIJK):** ** "Wilders is een destabiliserende factor die compromispolitiek afwijst en ongrondwettelijke standpunten inneemt."

Techniek: Guilt by association ("die het kabinet liet vallen") + timing (polariserend citaat als eerste politieke uitspraak) + selectieve verontwaardiging — Bewijs: 02:49, 02:53, 03:34

****BOODSCHAP 3 (MAATSCHAPPELIJK):** ** "Overheidsinitiatieven op het gebied van veiligheid en gezinsbescherming zijn succesvol en verdienen uitbreiding."

Techniek: Uncritical presentation + agenda-setting + expertenselectie zonder tegenstem — Bewijs: 01:42–01:55, 05:39–06:12, 06:20

Motivering: De totaalscore van 3.9/10 plaatst de uitzending in de categorie "lichte tendens". De bevindingen zijn consistent maar niet extreem: de uitzending vertoont een patroon van selectieve omissie (coalitie-intern perspectief, juridische duiding), licht begunstigd framing van oppositie- en protestposities, en uncritical presentation van overheidsbeleid. Dit is niet in overeenstemming met de Mediawet Art. 2.1-eis van pluriforme en evenwichtige berichtgeving, maar bereikt niet de drempel van systematische of extreme scheefheid. De tekortkomingen zijn deels inherent aan het korte nieuwsformat, maar het patroon is consistent genoeg om als structurele tendens te kwalificeren.

CONCLUSIE

De uitzending voldoet niet volledig aan de eisen van pluriformiteit en evenwichtigheid zoals vereist door Mediawet Art. 2.1. De meest significante tekortkomingen zijn de systematische afwezigheid van drie van de vier coalitiepartijen in het politieke item, het ontbreken van juridische duiding bij de ongrondwettelijkheidsclaim, en de uncritical presentation van overheidsbeleidsinitiatieven. De framing van het politieke item — waarbij de Troonrede als normatief kader wordt gebruikt om het gedrag van de premier te beoordelen — is een structurele redactionele keuze die de regeringspositie consistent benadeelt. Tegelijkertijd zijn de bevindingen niet van dien aard dat zij wijzen op opzettelijke of systematische manipulatie; zij zijn eerder consistent met een redactionele cultuur die progressieve beleidsframes als vanzelfsprekend behandelt. In het kader van Mediawet Art. 2.1 is de uitzending als individuele aflevering grensgevallend, maar het patroon van bevindingen rechtvaardigt aandacht in het kader van het bredere NPO-aanbod.

TOTAAL EVALUATIE VAN DE 15 CRITERIA

Individuele scores — Alle 15 criteria

Nr.	Criterium	Score	Classificatie
1	EXPERTENSELECTIE	5	●●●
2	BRONKEUZE	4	●●
3	TIJDSVERDELING	4	●●
4	WEGLATEN (Selectieve Omissie)	6	●●●
5	CIJFERMATIGE MANIPULATIE	3	●●
6	GUILT BY ASSOCIATION (Contactschuld)	2	●
7	TIMING	3	●●
8	SELECTIEVE VERONTWAARDIGING	3	●●
9	VOLLEDIGHEID (Selectieve Omissie — Totaalbeeld)	6	●●●
10	FRAMING (Kader stellen)	5	●●●
11	WOORDKEUZE EN BEGRIPPEN	4	●●
12	MODERATIEGEDRAG	2	●
13	VRAGEN-ASYMMETRIE	2	●
14	FALSE BALANCE	3	●●
15	AGENDA-SETTING	5	●●●

HARDFACTS-SCORE (1-8)

4.2/10

Aanzienlijke onevenwichtigheid

SOFTFACTS-SCORE (9-14)

3.5/10

Lichte onevenwichtigheid

TOTAALSCORE

3.9/10

Lichte onevenwichtigheid

Gemiddelde van Hardfacts en Softfacts

SLEUTEL — Betekenis van de scores

Individuele scores per criterium (0–10)

0	Geen bevinding	Geen relevante afwijking vastgesteld.
1–2	Zwakke bevinding	Lichte afwijking zonder wezenlijke aantasting van de evenwichtigheid.
3–4	Lichte tot matige bevinding	Herkenbare tendens; geringe tot matige impact.
5	Matige bevinding met impact	Relevante onevenwichtigheid die het meningsvormingspotentieel van het publiek beïnvloedt.
6	Aanzienlijke bevinding (drempel)	Scores vanaf 6 worden aangemerkt als 'aanzienlijke bevindingen'.
7	Aanzienlijke bevinding	Duidelijke, goed gedocumenteerde onevenwichtigheid met duidelijke impact.
8–9	Ernstige bevinding	Uitgesproken onevenwichtigheid; meerdere gedocumenteerde individuele bevindingen in dit criterium.
10	Maximale ernst	Systematische, doorgaande onevenwichtigheid in dit criterium.

Geaggregeerde afwijkingsindex — Interpretatiebereiken

0.0 – 2.5	Onopvallend	Geen wezenlijke patronen waarneembaar; uitzending voldoet aan het evenwichtigheidsgebod.
2.6 – 4.0	Lichte onevenwichtigheid	Geïsoleerde afwijkingen; statistisch zichtbaar, maar binnen tolerantiebereik.
4.1 – 6.0	Aanzienlijke onevenwichtigheid	Meerdere aanzienlijke bevindingen; relevante aantasting van perspectiefverscheidenheid.
6.1 – 8.0	Ernstige afwijking van het evenwichtigheidsgebod. Hoge mate van afwijking	Uitgesproken patronen over uitzendingen heen; hoge impact.
8.1 – 10	Fundamentele systemische eenzijdigheid. Zeer hoge mate van bias	Maximale ernst over bijna alle criteria; systematisch eenzijdige berichtgeving.

Partijpolitieke bias (-5 tot +5)

-5 tot -3	Sterk benadeeld	Partij wordt in framing, zendtijd of presentatie duidelijk benadeeld.
-2 tot -1	Licht benadeeld	Herkenbaar maar gering nadeel.
0	Neutraal	Geen waarneembare bevoordeling of benadeling.
+1 tot +2	Licht bevoordeeld	Herkenbare maar geringe bevoordeling.
+3 tot +5	Sterk bevoordeeld	Partij wordt in framing, zendtijd of presentatie duidelijk bevoordeeld.

HOOFDSTUK 5 — JURIDISCHE BEOORDELING (Mediawet Art. 2.1)

Beoordeling op grond van Mediawet Art. 2.1

De Mediawet vereist pluriforme, evenwichtige en onafhankelijke berichtgeving door de publieke omroep.

Overtreding 1:

Norm: Mediawet Art. 2.1 — Pluriformiteit

Feitelijke omschrijving: Drie van de vier coalitiepartijen (VVD, NSC, BBB) ontbreken volledig in het politieke item over de Algemene Politieke Beschouwingen, terwijl het item de coalitiedynamiek als centraal thema behandelt.

Bewijs: Tijdstempel 02:30–04:24 — Citaat: "Wilders aan de ene kant zegt dat je niets hebt aan slappe compromissen en zalvende woorden. [...] En linkse partijen aan de andere kant zeggen juist je moet je uitspreken tegen ongrondwettelijkheden."

Beoordeling: De reductie van de coalitie tot uitsluitend de Schoof-Wilders-spanning, zonder de posities van VVD, NSC en BBB te vermelden, is niet in overeenstemming met de pluriformiteitseis. Het beeld dat ontstaat — een tweestrijd tussen Wilders en de oppositie — is feitelijk onvolledig en misleidend.

Overtreding 2:

Norm: Mediawet Art. 2.1 — Evenwichtigheid

Feitelijke omschrijving: De bewering dat Wilders' pleidooi voor een verbod op islamitische scholen "helemaal niks te maken heeft met de democratische rechtsstaat" wordt als feitelijke context gepresenteerd zonder juridische toetsing of weerwoord van de regeringszijde.

Bewijs: Tijdstempel 03:38–03:57 — Citaat: "Is de heer Schoof het met mij eens dat het pleidooi van de heer Wilders gisteren helemaal niks te maken heeft met de democratische rechtsstaat?"

Beoordeling: Het presenteren van een politiek standpunt (de ongrondwettelijkheidsclaim van de oppositie) als feitelijke context, zonder juridische duiding of weerwoord, is niet in overeenstemming met de evenwichtigheidseis van Mediawet Art. 2.1.

Overtreding 3:

Norm: Mediawet Art. 2.1 — Onafhankelijkheid / Evenwichtigheid

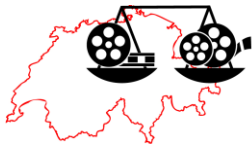
Feitelijke omschrijving: De verslaggever voegt bij de samenvatting van het politieke debat een normatief oordeel toe: "Doe je dat niet, dan wordt de rechtsstaat in Nederland steeds verder afgebroken."

Bewijs: Tijdstempel 04:13–04:20 — Citaat: "Doe je dat niet, dan wordt de rechtsstaat in Nederland steeds verder afgebroken."

Beoordeling: Dit is een redactioneel oordeel dat als feitelijke conclusie wordt gepresenteerd. Het impliceert dat het niet-distantiëren van de premier van Wilders' uitspraken leidt tot afbraak van de rechtsstaat — een politiek standpunt dat niet als zodanig wordt gemarkeerd. Dit is niet in overeenstemming met de onafhankelijkheidseis van Mediawet Art. 2.1.

Totaalbeoordeling Mediawet Art. 2.1

De uitzending vertoont drie aanwijsbare tekortkomingen ten opzichte van de eisen van Mediawet Art. 2.1: onvoldoende pluriformiteit door het ontbreken van drie coalitiepartijen, onvoldoende evenwichtigheid door het presenteren van een politiek standpunt als feitelijke context, en een inbreuk op de onafhankelijkheidseis door een redactioneel oordeel als feitelijke conclusie te presenteren. Deze tekortkomingen zijn niet van dien aard dat zij op zichzelf een formele overtreding van de Mediawet constitueren — de wet beoordeelt pluriformiteit over het totale aanbod, niet per aflevering — maar zij zijn consistent met een patroon dat bij herhaling wél tot een formele toetsing door het Commissariaat voor de Media kan leiden. In het kader van de bredere NPO-discussie over onafhankelijkheid en evenwichtigheid zijn de bevindingen relevant als onderdeel van een structurele analyse.

HOOFDSTUK 6 — Brondieptecheck

1. Reclassering Nederland

- 1. FINANCIERING:** Publiek gefinancierd door het Ministerie van Justitie en Veiligheid; jaarlijkse subsidie van de rijksoverheid. Geen private of kerkelijke financiering.
- 2. MANDAAT:** Uitvoering van toezicht en begeleiding van veroordeelden; het GPS-project valt binnen dit mandaat. Het mandaat is echter niet compatibel met een neutrale evaluatie van de eigen effectiviteit.
- 3. BELANGENCONFLICT:** Institutioneel belang bij positieve beeldvorming van het GPS-project: succes rechtvaardigt voortgang en uitbreiding van financiering. De reclassering evalueert haar eigen project.
- 4. GELOOFWAARDIGHEIDSMATRIX:**
 - D1 Belangenconflict: -1 — Institutioneel belang bij succes van eigen project
 - D2 Persoonlijk risico: 0 — Geen aantoonbaar risico voor de medewerker
 - D3 Vakbekwaamheid: +2 — Directe uitvoeringskennis van het systeem
 - D4 Consistentie: +1 — Consistent met institutionele lijn
 - D5 Emotionalisering vs. data: +1 — Overwegend procedureel
 - D6 Bronniveau: +1 — Primaire uitvoerder

TOTAAL: +4 → BRONLICHT: GEEL

- 5. TEGENSTEM:** Geen onafhankelijke evaluatiestudie geciteerd; geen perspectief van slachtofferorganisaties met kritische geluiden over GPS-monitoring.

2. Gemeente Rotterdam (indirect geciteerd)

- 1. FINANCIERING:** Gemeentelijk; publiek gefinancierd.
- 2. MANDAAT:** Uitvoering van lokaal veiligheidsbeleid; het GPS-project is een gemeentelijk initiatief. Niet compatibel met neutrale evaluatie van eigen beleid.
- 3. BELANGENCONFLICT:** Politiek belang bij positieve evaluatie van eigen initiatief; succes rechtvaardigt voortgang en navolging door andere gemeenten.
- 4. GELOOFWAARDIGHEIDSMATRIX:**
 - D1 Belangenconflict: -2 — Politiek belang bij succes van eigen initiatief
 - D2 Persoonlijk risico: 0 — Geen aantoonbaar risico
 - D3 Vakbekwaamheid: +1 — Uitvoeringskennis
 - D4 Consistentie: +1 — Consistent met gemeentelijk beleid
 - D5 Emotionalisering vs. data: 0 — Feitelijke claim ("noemt het een succes") zonder onderbouwing
 - D6 Bronniveau: 0 — Secundaire bron (indirect geciteerd)

TOTAAL: 0 → BRONLICHT: GEEL

- 5. TEGENSTEM:** Geen onafhankelijke evaluatie; geen perspectief van daders of hun rechtsbijstand.

3. Tanja van Stappershoef — Bemiddelaar conflictscheidingen

- 1. FINANCIERING:** Zelfstandig ondernemer; geeft cursussen aan gemeentelijke gezinscoaches — directe financiële afhankelijkheid van gemeentelijke opdrachten voor scheidingsbemiddeling.
- 2. MANDAAT:** Commercieel belang bij uitbreiding van gemeentelijk scheidingsbeleid; niet compatibel met neutrale beoordeling van de noodzaak of effectiviteit van scheidingsbemiddeling.
- 3. BELANGENCONFLICT:** Financieel belang bij de beleidsuitbreiding die zij bepleit; zij is tegelijkertijd pleitbezorger en uitvoerder.
- 4. GELOOFWAARDIGHEIDSMATRIX:**
 - D1 Belangenconflict: -2 — Directe financiële afhankelijkheid van gemeentelijke opdrachten
 - D2 Persoonlijk risico: 0 — Geen aantoonbaar risico
 - D3 Vakbekwaamheid: +1 — Praktijkervaring als bemiddelaar
 - D4 Consistentie: +1 — Consistent met beroepspraktijk
 - D5 Emotionalisering vs. data: -1 — Overwegend anekdotisch en emotioneel
 - D6 Bronniveau: 0 — Secundaire bron (praktijkervaring)

TOTAAL: -1 → BRONLICHT: GEEL

5. TEGENSTEM: Geen wetenschappelijk onderzoek naar effectiviteit geciteerd; geen criticus van gemeentelijke bemoeizorg bij scheidingen aan het woord.

BELANGRIJK: "Erkend" is geen inhoudelijke kwalificatie. Het is een sociale toewijzing die zelf getoetst moet worden. Geen van de geciteerde bronnen in deze uitzending is voorzien van een onafhankelijke effectiviteitsbeoordeling of een kritische tegenstem.

Bronnenampel voor de deelnemers:

Bron	D1	D2	D3	D4	D5	D6	Total	Signaal
Reclassering Nederland	-1	0	+2	+1	+1	+1	+4	GEEL
Gemeente Rotterdam (indirect geciteerd)	-2	0	+1	+1	0	0	0	GEEL
Tanja van Stappershoeft — Bemiddelaar conflictscheidingen	-2	0	+1	+1	-1	0	-1	GEEL

Juridische en methodologische toelichting

Geen feitelijke vaststelling	De gepresenteerde resultaten vormen geen feitelijke vaststellingen over individuele personen, redacties of uitzendingen. Ze zijn het product van een gestandaardiseerde operationalisering, niet een vaststelling van individuele verantwoordelijkheid.
Geen juridisch oordeel	De geaggregeerde afwijkingsindex vervangt geen juridische beoordeling op grond van Mediawet 2008 Art. 2.1. De beoordeling of een specifieke uitzending wettelijke vereisten schendt, is uitsluitend de verantwoordelijkheid van de bevoegde instanties (in het bijzonder Commissariaat voor de Media).
Geen causaliteitsbewijs	Statistische correlaties mogen niet worden geïnterpreteerd als bewijs van causale verbanden of redactionele intenties. Afwijkingswaarden kunnen worden beïnvloed door onderwerpkeuze, nieuwsomgeving, politieke controversialiteit of formatlogica.
Geen oordeel over intentie	De analyse meet waarneembare structuurkenmerken van uitzendingen. Een score van 7 betekent dat een aanzienlijke onevenwichtigheid is vastgesteld — niet dat de redactie dit bedoelde. De methodologie doet geen uitspraken over motieven of strategische doelstellingen.
Heuristisch vergelijkingsinstrument	De index dient voor vergelijkende patroonherkenning over duizenden uitzendingen, niet voor precieze metrische meting van individuele bijdragen. Drempelwaarden dienen als heuristische oriëntatie, niet als scherpe juridische kwalificatie.

BIJLAGE 1: NATIONALE WETGEVING

Wettelijke basis Nederland — NPO

Wet

Mediawet 2008

Relevante artikelen

- Art. 2.1 (Publieke mediaopdracht): De publieke mediadienst voorziet in onafhankelijke, pluriforme, evenwichtige informatievoorziening van hoge journalistieke kwaliteit. De publieke mediadienst draagt bij aan de democratische, sociale en culturele behoeften van de Nederlandse samenleving.
- Art. 2.1 lid 2: De publieke mediadienst weerspiegelt de maatschappelijke diversiteit van Nederland.
- Art. 2.88: Redactionele onafhankelijkheid en journalistieke standaarden zijn gewaarborgd. De programma's worden gemaakt onder redactionele verantwoordelijkheid van de omroepverenigingen.

Kernverplichtingen

1. **Onafhankelijkheid:** Onafhankelijke informatievoorziening
2. **Pluriformiteit:** Pluriforme berichtgeving
3. **Evenwichtigheid:** Evenwichtige informatie van hoge journalistieke kwaliteit
4. **Maatschappelijke diversiteit:** Weerspiegeling van de Nederlandse samenleving

Toezichthouder

- Commissariaat voor de Media (CvdM): Mediatoezicht, naleving Mediawet
- NPO Ombudsman: Interne klachteninstantie

Klachtenprocedure

1. NPO Ombudsman
2. Commissariaat voor de Media
3. Rechtbank (bestuursrechter)

BIJLAGE 2: WETENSCHAPPELIJKE BRONNEN

Literatuur

- Bennett, W. L. (1990). Toward a theory of press-state relations in the United States. *Journal of Communication*, 40(2), 103–125.
- Berelson, B. (1952). *Content analysis in communication research*. Free Press.
- Entman, R. M. (1993). Framing: Toward clarification of a fractured paradigm. *Journal of Communication*, 43(4), 51–58.
- fög – Forschungszentrum Öffentlichkeit und Gesellschaft (2024). *Jahrbuch Qualität der Medien 2024*. Schwabe.
- Gilardi, F., Alizadeh, M. & Kubli, M. (2023). ChatGPT outperforms crowd workers for text-annotation tasks. *PNAS*, 120(30).
- Iyengar, S. & Kinder, D. R. (1987). *News that matters: Television and American opinion*. University of Chicago Press.
- Jolly, S. et al. (2022). Chapel Hill Expert Survey trend file, 1999–2019. *Electoral Studies*, 75, 102420.
- Krippendorff, K. (2004). *Content analysis: An introduction to its methodology* (2nd ed.). Sage.
- McCombs, M. E. & Shaw, D. L. (1972). The agenda-setting function of mass media. *Public Opinion Quarterly*, 36(2), 176–187.
- Shoemaker, P. J. & Vos, T. P. (2009). *Gatekeeping theory*. Routledge.
- SVFAB (2026). *Methodenbericht v4.1: Zählbare Kriterien und Multi-Modell-Kreuzvalidierung*.
- Törnberg, P. (2023). ChatGPT-4 outperforms experts and crowd workers in annotating political Twitter messages. arXiv:2304.06588.

SVFAB Working Papers

- Schläpfer, D. (2026). Systematic AI-Assisted Analysis of Public Broadcaster Impartiality: A Scalable Methodological Framework for Measuring Structural Bias in Public Service Media. [SSRN 6688478](#)
- Schläpfer, D. (2026). Measuring Editorial Noise: A Retrospective Suppression Index for Public Broadcasting Content Analysis. [SSRN 6733280](#)
- Schläpfer, D. (2026). Source Traffic Light: A Six-Dimensional Credibility Framework for Systematic Source Assessment in Public Service Media. [SSRN 6733880](#)

David Schläpfer — ORCID: 0009-0000-5671-9266

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Evaluaties en lidmaatschap bij SVFAB

Op SVFAB.ch vindt u gedetailleerde evaluaties en kunt u ook analyses laten maken voor elke uitzending naar keuze (wordt apart gefactureerd).

Om de kwaliteit van ons werk te waarborgen, zijn wij afhankelijk van lidmaatschaps- en donateurbijdragen.

Contact en meer informatie:

www.SVFAB.ch | Kontakt@SVFAB.ch

Bankgegevens: PostFinance – POFICHBE

IBAN: CH32 0900 0000 1675 6251 1

Begunstigde: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

De volgende boeken zijn verkrijgbaar bij SVFAB

Bestellingen via www.svfab.ch of kontakt@svfab.ch

Onevenwichtige berichtgeving is het antwoord op het halveringsinitiatief in Zwitserland: hier worden de manipulatietechnieken in detail uitgelegd, te beginnen bij de selectie van medewerkers en de bronselectie. Vervolgens worden 15 principes uitgelegd: weglating, framing, temporele framing, schuld door associatie, emotionalisering, contextverwijdering en nog veel meer, geïllustreerd met talrijke voorbeelden. Bovendien wordt zichtbaar waar wij zelf deze technieken toepassen – dat bevordert niet alleen inzicht maar ook empathie.

Optioneel wordt het boek geleverd met **speelkaarten**.

Ook verkrijgbaar als **luisterboek**.

Het interview is geen gesprek. Het is een podium – en iemand anders heeft het script geschreven.

Wie dat niet weet, levert materiaal. Goede citaten die verkeerd geknipt worden. Juiste uitspraken die in de verkeerde context belanden. Eerlijke antwoorden die als bekentenissen worden geframed.

Dit boek is geen mediakritiekboek. Het is een gereedschapskist – voor iedereen die een microfoon voor zich heeft en wil weten wat ze eraan kunnen doen. 7 hoofdstukken. 7 tools: Wat een interview werkelijk is. De 7 meest voorkomende valkuilen. De drie basisprincipes van soevereiniteit – verankeren, herkaderen, begrenzen. Voorbereiding in één uur. Lichaam en stem. Wat te doen als het misgaat. En wat telt na het interview.

Voor politici, activisten, ondernemers, klokkenluiders – voor iedereen die in de schijnwerpers staat en wil begrijpen hoe het spel werkt. Zodat ze stoppen met meespelen – en beginnen het te vormgeven. In A5-formaat. Direct. Ter voorbereiding, ter raadpleging, ter nabespreking en bij moeilijkheden

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Je denkt dat je de wereld ziet. In Wirklichkeit siehst du den Rahmen, den jemand um sie gelegt hat. Framing ist die älteste und eleganteste Manipulationstechnik der wereld ziet. Sie verändert nicht die Fakten – sie verändert, was wir aus den Fakten machen. Wie wir fühlen. Was wir glauben. Wie wir entscheiden. Und sie funktioniert – weil wir alle mitmachen. Täglich. Unbewusst. Auch du. Dieses Buch ist kein trockenes Lehrbuch. Es ist ein Übungsbuch – spielerisch, direkt, voller Beispiele aus dem echten Leben. Du lernst nicht nur, wie andere dich framen. Du lernst, wie du selbst framest – und wie du es bewusst und fair einsetzen kannst.

Want wie framing begrijpt, ziet de wereld helderder. Hoort nieuws anders. Voert gesprekken zelfverzekerder. En laat zich niet meer zo makkelijk een kader opdringen dat iemand anders heeft gekozen. Met vele oefeningen en concrete voorbeelden uit politiek, media en het dagelijks leven – en af en toe een glimlach.

Framing met stijl. Omdat het kader alles verandert.